

BYGGG OCH ANLÄGGNING

Lisel Fröberg & Håkan Nilsson

Innehållsförteckning

1. Yrkesgrupper i byggprocessen	5
2. Betongarbete	21
Fördjupning	38
3. Murverksarbete	43
Fördjupning	58
4. Träarbete	61
Fördjupning	78
5. Platt- och stenläggningsarbete	83
Fördjupning	97
6. Verktyg och maskiner	101
Fördjupning	118
7. Miljö och återvinning	129
Fördjupning	140
8. Arbetsmiljö och säkerhet	143
Fördjupning	156
9. Lagar och bestämmelser	165
Fördjupning	175

1. Yrkesgrupper i byggprocessen

En process är när någonting pågår och utvecklas.
En byggprocess börjar med att ett bygge planeras.
Den avslutas när byggnaden är helt färdigbyggd.
I det här kapitlet ska du få lära dig om hur det går till.

Kapitlet kommer bland annat att handla om:

- vem som startar ett bygge och vem som ansvarar för det
- vilka yrken de som planerar bygget har och vilka som arbetar på själva byggplatsen
- att du måste träna på olika saker för att bli en byggarbetare.

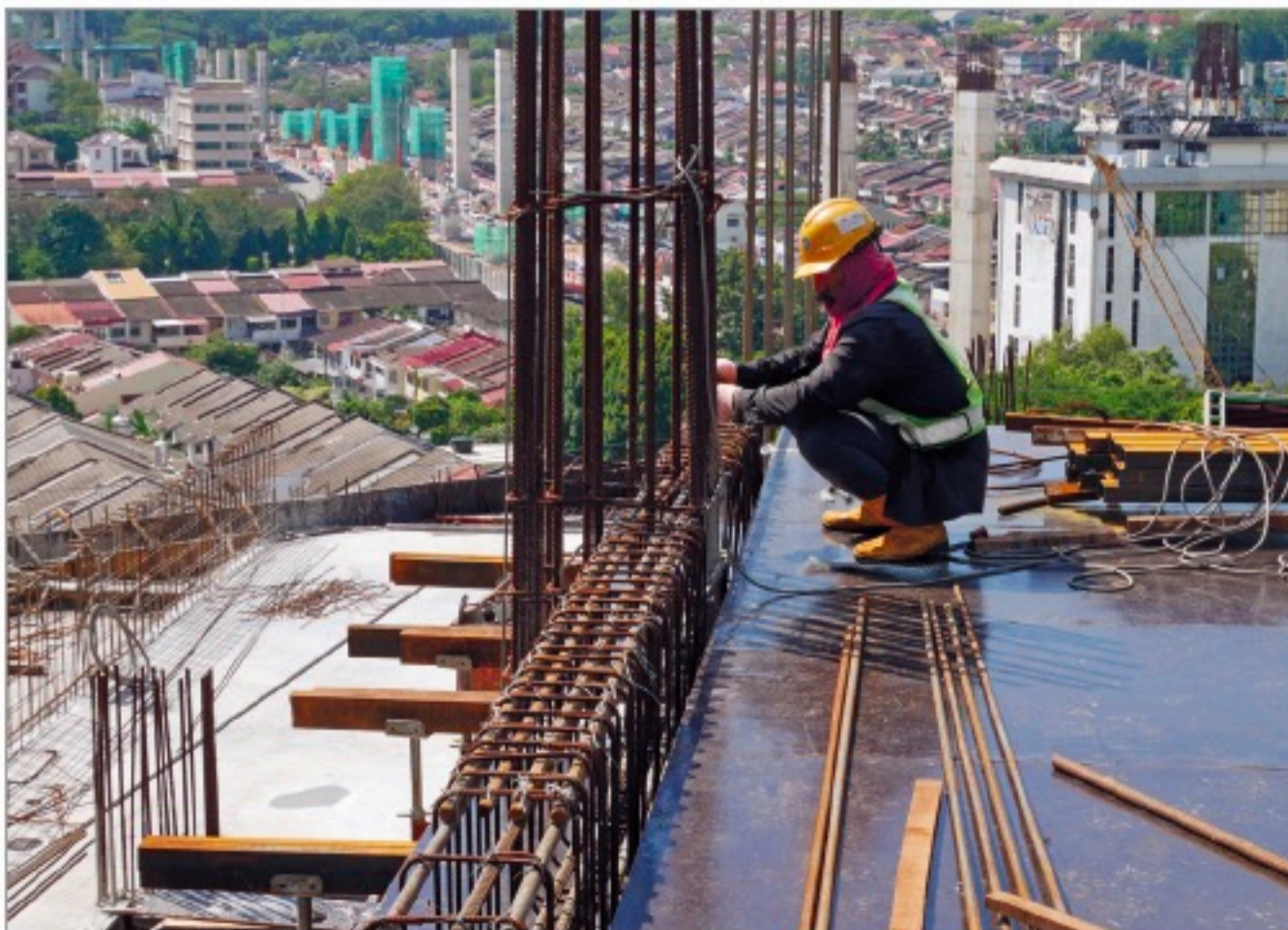
Betongarbetare

När du arbetar som betongarbetare är du ofta utomhus på ett bygge. Solen kanske skiner och du kan njuta av den friska luften. Eller så kanske det är vinter och kallt eller blåsig?

Materialen du jobbar med är ganska tunga och smutsiga. Du har bra skydds-kläder och hjälp av maskiner. Det kan vara en stor kran som lyfter upp materialet eller en vinkelslip du skär av armerings-järn med.

Det är viktigt att du använder skydds-utrustning. Betong kan ge skador som fräter på huden. Använd alltid hjälm, handskar och skydds-glasögon.

Du behöver gilla att jobba ”fysiskt”. Det betyder att du får räkna med en del tunga lyft och obekväma arbets-ställningar. Ibland arbetar du på marken och ibland många våningar upp.

Så här kan det också se ut på en arbetsplats.

3. Murverksarbete

Det här behöver du när du ska mura

Det vanligaste du bygger en mur av är tegel, murblock eller block av betong.

Du kan också mura med huggen natursten.

Det är en sten som är huggen till fyrkantiga bitar.

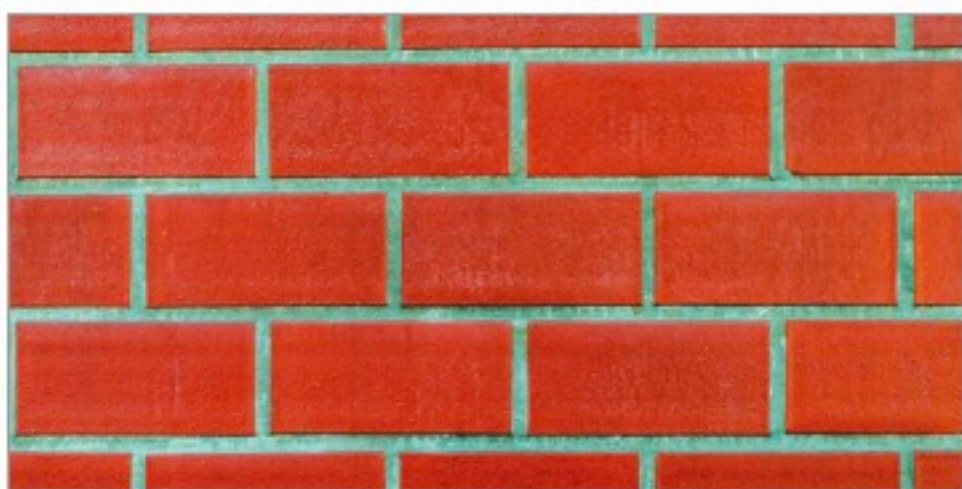
Materialet i ett murverk är "o-organiskt".

O-organiska material innehåller inga växtdelar, därför påverkas de inte av fukt.

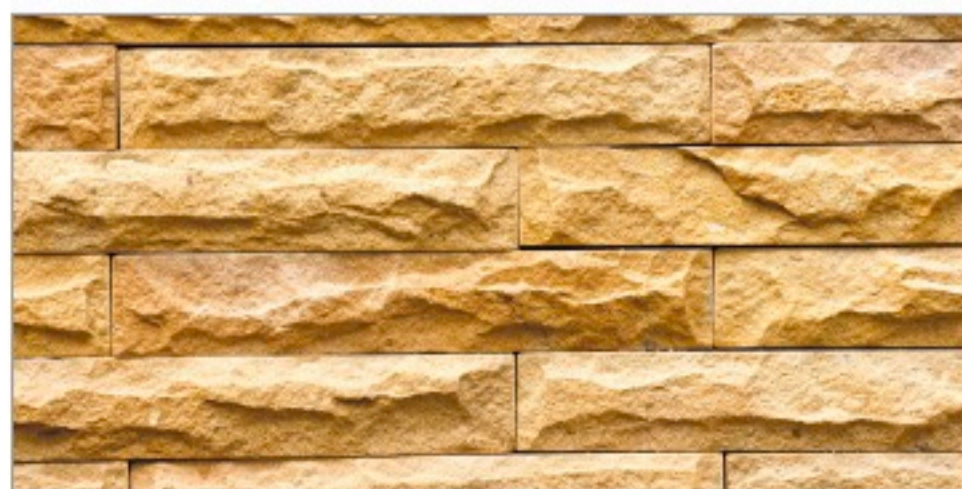
De möglar inte och kräver väldigt lite underhåll.

Här muras en innervägg av murblock.

Här ser du en slät tegelmur.

Här ser du en mur av huggen natursten.

Träarbetare

Som träarbetare finns det många olika arbeten att välja på.

Ofta arbetar du med nybyggnation.

Du kan också arbeta med att bygga om eller renovera (förbättra) bostäder och lokaler.

Du arbetar med det som kallas grövre snickeri.

Det kan vara att tillverka regelverk av kraftigt virke.

Du kan montera för-tillverkade byggelement.

Det är till exempel hela väggar eller takstolar som är tillverkade på en fabrik.

Du kan vara formsättare i ett "betong-gäng" på byggen.

Då bygger du formarna som betongen ska gjutas i.

Eller så använder du standard-formar.

De går att montera isär och använda fler gånger.

Många träarbetare jobbar utomhus och ibland på höga höjder.

Arbetet kan vara smutsigt och innebära tunga lyft.

Till hjälp har du många olika verktyg.

Här ser du en träarbetare som arbetar från en stege.

4. Träarbete

Träarbete eller grövre snickeri

Mycket av arbetet får du lära dig när du arbetar tillsammans med någon som är van. Här ovanför ser du några bilder på vad du kan få göra.

Din lärare kan också tipsa dig om flera youtube-filmer där du ser hur träarbetare jobbar.

Bygga en form att gjuta betonggolv i.

Skruva ihop reglar.

Såga till en lagom längd av virket.

Montera väggar som kommer färdigbyggda från fabrik.